

2. Аналіз, який ведеться для підтримки ОРД чи досудового розслідування (аналітик бере на себе аналітичні завдання, представляє результати аналізу, займається пошуком інформації з власних баз тощо).

3. Аналіз, який ведеться для отримання інформації в межах оперативної розробки за ОРС та досудового розслідування кримінального провадження, матиме орієнтує значення. Всі форми аналізу пов'язані між собою, якщо аналіз супроводжує ОРД чи досудове розслідування, та одночасно її підтримує. Під час аналітичного процесу оцінюється інформація щодо злочинця, ходу події, знарядь скоєння злочину, часу та місця його вчинення тощо. Обіг інформації відбувається між оперативними співробітниками, слідчими й аналітиками, і полягає не тільки в наданні або отриманні інформації, але й в активному її здобуванні [2, с. 80].

Отже, відповідно до всього вищесказаного, можемо констатувати, що оперативний аналіз являє собою процес збору, оцінки та організації інформації щодо груп або окремих злочинців. Цей процес має розвивальний характер і застосовується за наявності достатніх підстав для підозри у злочинній діяльності задля розкриття і розслідування кримінального правопорушення та пред'явлення обвинувачення особі, яка його скоїла.

Список використаних джерел

1. Білоус Р. В. Кримінальний аналіз в діяльності правоохоронних органів України. Удосконалення механізму правового регулювання суспільних відносин з урахуванням зарубіжного досвіду : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 1 черв. 2020 р.) / відп. ред. О. Ю. Бусол. Київ : Ліра-К, 2020. С. 20–22.

2. Основи кримінального аналізу : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.

Сторожик Аліна Анатоліївна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: Хахуцяк О. Ю.,
професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОВЕДЕННЯ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ОПЕРАТИВНОГО, ТАКТИЧНОГО І СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ

Засновником сучасної системи організації діяльності поліції вважається начальник поліції м. Берклі (США) А. Фольмер, який у 1906 році запровадив новий метод картографії. У період 60–70-х років ХХ століття напрямом кримінального аналізу почав розвиватися та долучати розвідувальні підрозділи та аналітичні групи [3].

Кримінальним аналізом є специфічний вид інформаційно-аналітичної діяльності, спрямований на встановлення та передбачення взаємозв'язків між даними про злочинну діяльність та іншими даними, потенційно з ними пов'язаними, їх оцінювання, інтерпретація та прогнозування розвитку досліджуваних подій, з метою оброблення великого обсягу інформації, з відстежуванням та пов'язуванням фактів за допомогою спеціальних аналітичних методів; аналіз структури зв'язків об'єктів оперативно-розшукової справи та кримінального провадження та їх аналітичне супроводження; виявлення ризиків, тенденцій майбутнього розвитку злочинності та в подальшому запобігання їй; якісне планування окремих слідчих (розшукових) дій. Кримінальний аналіз розрізняють на такі рівні: тактичний, оперативний та стратегічний.

Тактичний аналіз являє собою метод аналізу даних з центром навколо короткострокових і середньострокових проблем, що покликаний виявити закономірності, особливості та специфічні елементи в серії злочинів, та застосовується зокрема для аналізу злочинності та злочинів на конкретній території за невеликий проміжок часу, за певним видом злочину чи протиправної діяльності певної групи, з метою напрацювання тактичних заходів із затримання злочинців, виявлення ризиків та попередження конкретних правопорушень. Як правило, такий вид аналіз забезпечує підтримку поліцейської діяльності та є підходом у її поліпшенні. Тобто отримувачами таких результатів є керівники, а також інші поліцейські, які можуть застосовувати результати аналізу в своїй діяльності [2, с. 170].

Оперативним кримінальний аналіз є інформаційно-аналітична діяльність, що здійснюється за конкретними оперативно-розшуковими справами або кримінальними провадженнями для збору, оцінки, обробки й аналізу даних про осіб, групи осіб, організовані групи чи злочинні організації, знаряддя та засоби вчинення злочину, сліди злочину чи предмети, здобуті злочинним шляхом, та інших відомостей з метою встановлення події злочину, причетності конкретних осіб до його вчинення, також їх соціального й економічного статусу, структури та зв'язків злочинних груп, ролі їх окремих учасників тощо. Сам аналіз тісно пов'язаний із оперативними та органами досудового розслідування. Основним призначенням є забезпечення необхідною інформацією в рамках оперативно-розшукових справ чи кримінальних проваджень, шляхом досягнення чіткого сформульованих цілей [2, с. 125].

Кримінальний аналіз на стратегічному рівні є основою для стратегічного планування в певній сфері державної політики, а також надає підтримку оперативним співробітникам для вдосконалення поліцейських методів, технік і тактик. Предметом такого аналізу є слабкі місця та загрози, стратегічні переваги та потенціал об'єкта дослідження. Стратегічний кримінальний аналіз стає дедалі необхіднішою вимогою правоохоронних органів. Стратегічний аналіз має неабияку вагу при оцінці питань національного та міжнародного

значення, які стосуються транснаціональної організованої злочинності, міжнародного обігу наркотиків, міжнародної торгівлі людьми чи складного шахрайства [2, с. 201].

Першою проблемою проведення криміналістичного аналізу відносяться забезпечення оперативних підрозділів Національної поліції України застарілим оргтехнікою, комп'ютерним програмним забезпеченням та обладнанням. Рішенням такої проблеми є закупівля більш сучасного обладнання (інтернету, комп'ютеру, ноутбуків), а також залучення ІТ спеціалістів до розробки нових програмних забезпечень з більш обширним функціоналом, або підготовку до вже створених систем (GIS, Analyst's Notebook, Palantir) аналітичних підрозділів.

Другою, відсутність системи навчання, підготовки та перепідготовки працівників відповідних аналітичних підрозділів відповідно до світової моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою ІЛР. Як предмет «основи криміналістичного аналізу» існує та використовується в Національній академії внутрішніх справ, але тільки у вигляді ознайомлення. Для підготовки фахівців у цій сфері, та з настанням періоду обчислювальної техніки, необхідно ввести більшу базу інформаційних предметів для роботи з складними програмними забезпеченнями [1, с. 239].

Отже, діяльність співробітників правоохоронних органів тісно пов'язана із використання інтелектуального програмного забезпечення та системного підходу щодо збору відповідної інформації, аналітичного вивчення певних характеристик, тенденцій з метою встановлення взаємозв'язків між фактами, подіями, явищами, суб'єктами та об'єктами, оптимізації управління правоохоронними органами на державному, територіальному рівні та під час вирішення конкретних задач протидії, профілактики, попередження, виявлення, припинення, розслідування кримінальних правопорушень, виконання покарань, соціалізація засуджених.

Список використаних джерел

1. Шинкаренко І.Р. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Проблеми запровадження кримінального аналізу в діяльність підрозділів кримінальної поліції. 2017.

2. Федчак І. А. Основи кримінального аналізу / І. А. Федчак. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 290 с.

3. Законодавче забезпечення діяльності Бюро економічної безпеки України. НІОУ ім. Я. Мудрого, НАВС, АППУ, УСПП. 2021. URL: https://appu.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/zbirnik-beb_verstka-1-szhatyj-1.pdf.